

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyit-tér sora 1 korona

Nemzeti létérdekünk.

(V.) Forduló pontot jelent a magyar politikában a függetlenségi pártok együttes küzdelmének elhatározása, a mely napról napra impozánsabb módon válik valósággá és hajad sikerről-sikerre, egyik parlamenti diadalról a másikra.

A bankkérdés uralta a közelmúlt politikai válságot, e körül támadtak azok a nézeteltérések, a melyek a hatalmas függetlenségi táborat megosztották. Érdekes, de érthető jelenség, hogy ebben a kérdésben találkoztak ismét a függetlenségi pártok és a mit nem sikerült mesterségesen, semmiféle közvetítési akcióval nyelbeütni, azt megérlelte az idő és alkalom, aktuálisá tette a nemzetnek egy olyan törvényes követelése, a melyről lemondani egyenlő lenne: jövő gazdasági függetlenségünk teljes feladásával.

Természetes és érthető volt, hogy a mikor a régi függetlenségi program egy olyan kardinális pontja lép előtérbe, a milyen a bankkérdés, senki sem hagyhatja cserben a függetlenségi zászlót, a melyre felesküdt és a melyet a legbrutálisabb támadásokkal szemben is diadalra vitt.

Számban bár megfogyatkozva, de a nehéz küzdelemben erő és szilárd elhatározás tekintetében megedződve került vissza a függetlenségi hadserege a politika arénájára és a mikor először elérkezett az alkalom egy pár excellence függetlenségi törekvésért harcba szállani, habozás és kételkedés nélkül fegyvert ragadtak és a küzdelem sikere érdekében fegyverbarátságot kötöttek.

A mikor Kossuth Ferenc, mint a bankvíta első vezérszónoka kijelentette, hogy elválaszthatják és megoszthatják a függetlenségi pártot taktikai különbségek a múltban, de ma, a mikor a nemzet függetlenségi és önálló gazdasági berendezkedésre irányuló törekvéseit teljesen figyelmen kívül hagyó kormányjavaslatl szemben indulnak a harcba, együttes erővel, egymást támogatva, tántoríthatatlanul helyt fognak állani: ez olyan tapsvihart és ujjongó lelkesedést váltott ki mind a két függetlenségi párt tagjaiból, hogy az erőnek és elszántásgnak ilyen hatalmas demonstrációja valósággal megdöbbentette a közös bankért hevülő kormánypárti tábor.

Azt mondta Kossuth Ferenc, hogy bár megbízás nélkül teszi ezt a kijelentést, de ismeri és becsüli annyira a függetlenségi és 48-as program alapján állókat, hogy ezt megtehesse: akkor, a kijelentést követő hatalmas ovációban rögtön megkapta a legilletékesebb szankciót és érezte, látta, hogy azonos érzelmek vibrálnak az egész függetlenségi tábor lélkében és az első csatakiáltásra ellenállhatatlan elszántással megy a harcmezőre minden igaz függetlenségi.

A legnagyobb tisztelettel és elismeréssel emlékezett meg Kossuth arról a tántoríthatatlan kitartásról és végsőig menő s ivósággal megvívott harcáról, melyet a Justh Gyula elnöklété alatt álló függetlenségi és 48-as párt folytatótt és küzdött végig ezer ellenséggel szembeállva, abban a hitben, hogy a hol egy nemzet törvényben biztosított jogának érvényesítéséről van szó és a hol e jog életbe való átvitele a lét vagy nemlét, az erősödés, haladás és vagyonosodás vagy a szegénység, elgyengülés, kárhozat és pusztulás kérdése: ott nincs akadály, nem lehet gát, a melyet egy öntudatos nemzet akarátának utjából erős kitartással elhárítani nem volna képes.

A közelmúlt ezen nagy tanulságai, a soha fel nem adott függetlenségi törekvések eruptív ereje uralja azt a vitát, a mely a bankkérdésben megindult. Megindult és folyik, impozáns nivón, hatalmas igazságok hirdetésével, elvitázhatatlan nemzeti jogunk érvényesítéséért. Mikor és mennyit fognak elérni, elválnak a közel jövőben.

Fel kell ismernie a nemzetnek a végcél döntő fontosságát és ha ennek megismerése mellett öntudatosan a közvélemény ellenállhatatlan erejével adja meg a függetlenségi küzdő táborának a hatalmas háttvédet: nem lehet kétség a harc győzelmes befejezése, a teljes siker kivívása tekintetében.

Az egységes felépésben rejlő ellenállhatatlan erő felismerése hozta egymáshoz közel a függetlenségi küzdő táborát és a gazdasági önállóság létkérdésének helyes felismerése kell, hogy egy táborba tömörítse mindazokat, a kik gyermekeik és unokáik részére egy szebb, boldogabb és virágzóbb Magyarországot, független és erős nemzeti öntudatot akarnak örökségül hagyni.

Lebegjen szemünk előtt az ösztetartásnak — ugyszólván — katedrai példája: a magában álló vesszőt egy kis gyermek is kettétörheti, de ha összekötjük, ha az egyes vesszőkből a római fascések példájára erős köteget, erős nyálábót alkotunk, összehajlítani és szétörni emberi kéz képtelen.

Egy nemzetet addig lehet leigázni és gazdasági járomba tartani, a míg szerte-forgácsolva ellenállásra és erő-kifejtésre képtelen, de ha összefog, ha tömörül és öntudatos akarattal elszántan sikra száll: rajta semmiféle hatalmak nem győzedelmeskedhetnek.

— Szabadalmi jog átruházhatósága. A rendszerint vagyoni értéket képviselő szabadalmi jog élők között egészben vagy részben átruházható, annak gyakorlatbavétele vagy használata másnak engedélyezhető lévén a jog utódra történt átszállása esetében a jogutódot körtálatlanul, vagy a szerződésileg megállapított korlátozás mellett az átruházott szabadalom tekintetében ugyanazon jog és védelem illeti, mint amelyet a szabadalom tulajdonának biztosít. (Curia 1910. okt. 27. 645. sz.)

Képviselőnk a t. Házban.

Dr Valentsik Ferenc, Székelyudvarhely város függetlenségi képviselője nagyszabású beszédet mondott az országgyűlésen. Ő volt a szerdai ülés első szónoka, ki a kormány közös-bankos törvényjavaslata ellen felszólt.

A fővárosi napilapok teljes elismeréssel nyilatkoznak Dr Valentsik beszédéről, aki Kossuth Ferenc mai számunkban közölt és Földes Béla határozati javaslatát tette magáévá s fogadta el a kormány javaslatával szemben.

Képviselőnk tömör szerkezetű, komoly beszédében csoportosította azokat az érveket, a melyek halomra döntik az önálló bank ellen hangoztatott ellenvetéseket. A javaslat, ugymond, az utolsó évek eseményeire azt a bizonyos fátvölt akarja ráborítani; el akarja feledtetni, hogy ebben a Házban nem régen határozatot is hoztak az önálló banknak 1911. január 1-ére való felállítására. Hottott még az önálló bank kérdése ránk nézve nemzeti becsület kérdése, Ausztriára nézve a közös bank gazdagodási kérdés.

Madarassy-Beck bárót annyira elfoglalták pénzügyi tanulmányai, hogy a közjoggal már nem volt ideje foglalkozni, mert akkor nem mondaná, hogy a bankügy a közösen intézendő ügyek közé tartozik s így a vélemény a közösség mellett van.

Meggyőző érvekkel mutatta ki, hogy azok az ellenvetések, amelyek önálló bank esetére az értékpapírosok visszaözönlésével, a diszázsioval és a kamatlábemeléssel fenyegetnek, nem állanak.

A készfizetések kérdésével kapcsolatban utalt arra, hogy a kormány és partja a választások idején a készfizetéseket, mint nagy vívmányt hirdették, most meg előáll a munkapárt szónoka és partjának nagy lelkesedése közben kijelenti, hogy a készfizetések semmi jelentőséggel sem bírnak. Ez frivol játék a nemzet önéretével. Mert vagy fontos a készfizetés s akkor meg kellett volna csinálni, vagy nem volt jelentéskény és akkor abba a táborba toborozni a választókat ezzel a jelzőszóval nem lett volna szabad.

Mi harcba szálltunk az önálló bankért, az önálló gazdasági berendezkedésért — fejezi be szavait Valentsik — és csekély tudásunkhoz képest becsületesen ki is tartunk ezen programunk mellett; nem fogadom el ezen törvényjavaslatot, ellenben elfogadom Kossuth Ferenc és Földes Béla határozati javaslatait.

Valentsik Ferencet beszéde végén az ellenzék melegen üdvözölte.

— Kossuth és Justh az együttes küzdelemről. A budapesti VII. kerületi függetlenségi pártkör a bankvíta megindulása alkalmából táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet és Justh Gyulát abból az alkalomból, hogy a bankvitában együttesen, vállalva küzdenek. Az üdvözlésre Kossuth Ferenc és Justh Gyula a következő válasz-táviratokat intézték a VII. kerületi függetlenségi pártkörhöz:

„Távirati üdvözléteket köszönöm. Küzdelmeink sikertelenségét mindig a szethuzás okozta. Adja Isten, hogy a nemzet saját kárán tanult legyen és erős ellenzéki akciónk a küzdelmet felébressze. Kossuth.

„Szíves üdvözléteért halás köszönetet mondva, nagybecsű támogatásukat kérem a jövő küzdelmeihez. Justh.

Színes képek.

A főispán és a sajtó.

— Hallotta?... Marostordában is észrevették már, hogy az új főispán inkább kedveli a sajtót, mint a sajtót...

— Vajjon miért!? Hiszen csak az erős szakos és titkos utakon botorkálók kerülnek a nyilvánosságra.

— Hát még azt sem tudja? Pedig nagyon egyszerű. Ő méltósága a Bánffy-féle „szelid nyomás“-os kormány idejében lett főispán s ezt a „mesterségét“ Fejérvári darabontéknál is buzgón folytatta — Háromszéken...

A főispán három széken.

— Szerencsés kópé ez a mi főispánunk.

— Hogyan érti ezt?

— Ugy, hogy egyszerre három főispáni széken ül és így dupla lényűgöt huz.

— Nem lehet ez valami szerencsés állapot.

— Ugyan miért!?

— Azért, mert régi találó közmondás, hogy aki sok székre ül, előbb-utóbb valamelyikről a pad alá kerül...

Vajjon mit titkol?

— A főispán a közigazgatási ülésekből vajjon mit titkol?

— El sem képzelhetem. Valószínűleg azokat a „közigazgatási kapacitási“ botlásait, melyeket csak titokban szeret ő méltósága tartogatni...

A marosvásárhelyi „Székely Ellenzék“ január 17-iki 10. számából.

— A főispán egyedül kívánta a küldött-ségeket fogadni. Ugy látszik ebből, hogy nem kedveli a nagy nyilvánosságot. A munkapárt küldöttségével mégis bejutott a sajtó egy képviselője.

— Nos, és? Kérdezhetik önök...

— Csak annyi, hogy az az egy is megbánta, hogy őméltósága magas színe elé járult, mert őméltósága ugyancsak megmosta kivétel nélkül a sajtó-munkások fejét.

— Igaz, hogy Haller János gróf — az új főispán — nem barátja a sajtónak?

— Ostromolnak e kérdéssel lépten-nyomon.

— Én nem tudom, hogy barátja-e, vagy sem. Egy azonban bizonyos, hogy ha barátja is véletlenül -- „hát csak távolról az“.

Kossuth Ferenc beszéde.

(A készfizetések.)

Rá kell még mutatnom arra is, hogy a közös bank fennállása Magyarországot hátráltatja abban, hogy egy rendkívül nagy érdekét kielégíthesse, a készfizetések felvételét, amely érdek nagyságáról a t. tuloldalt nem kell meggyőződnöm, mert csaknem mindnyájan hangot tettek ennek a nagy magyar érdeknek kielégítését akkor, midőn választottuk elé mentek. (Mozgás és zaj.) Meg vagyok győződve, hogy ha bírnák, megtartanák ígéretüket, de nem bírnák. Pedig annyira el vagyunk látva a készfizetések felvételére, hogy a készfizető német birodalmi banknak aranykészlete csak fele az Osztrák-Magyar Bank aranykészletének s azért mégsem veszi fel az Osztrák-Magyar Bank a készfizetést, mert azt Ausztria ellenzi. Tehát egyik legjogosabb érdekünk kielégítését ellenzi Ausztria, mi pedig ezt tűrjük, mert nincs önálló bankunk.

Most előttünk fekszik egy új törvényjavaslat, amelyben bizonyos kikötések vannak, hogy a bank tehessen javaslatot a készfize-

tésnek felvételére; e javaslatot majd a két kormány elfogadja, vagy nem és a két országgyűlés is elfogadja azt, vagy nem. Hiszen-e valaki komolyan, hogy ha a bank ilyen javaslatot fog tenni, az osztrák Reichsrath ezt el fogja fogadni? (Élénk felkiáltások a baloldalon: Soha!) Ezt valóban nem lehet elhinni addig, míg a felfogás Ausztriában meg nem fog változni, erre pedig valóban nincs kilátás. (Ugy van! a baloldalon.)

Ebben az új törvényjavaslatban azt látom, hogy a valuta fentartása a bank új alapszabályai 1 §-ában az az eszköz van kontemplálva, hogy a külföldi váltóknál a kifizetésre jutó értékben a koronaérték paritása biztosítva maradjon. Hát ez meg is fog történni, mert ez a bank érdeke és mindaddig, míg a bank ezt keresztül bírja vinni, keresztül is fogja vinni; ha olyan lenne a krízis, hogy a bank ezt többé nem fogja bírni keresztülvinni, akkor hiába fenyegeti meg egy másik azzal, hogy nagy szigorral el fogják venni az ő szabadalmit, épen a nagy krízis idején anélkül, hogy készen volna egy másik bank, amely a megszüntetett szabadalmit átvehetné. Én ezt teljes lehetetlenségnek tartom és igazán mondom, másnak nem tekintem, mint porhintésnek. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) Az az intézkedés, hogy négy hét alatt a készfizetés felvételét letárgyalandó, szerintem nem más, mint a klotürnek bejelentése. (Igaz! Ugy van! baloldalon) Ez pedig a legnagyobb házszabálysérelem lenne, (Élénk helyeslés balfelől.) más részről pedig az, hogy meg nem szavazott valami Magyarországon törvényre lehesen, egyenesen alkotmányértés. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

(Törvényes rendezést!)

Most a bankügyben nem rendes állapotban vagyunk. Bekövetkezett az az állapot, melyet az 1899 : XXXVII. t.-c. előrelátott. Ezt a rendellenes állapotot meg kell szüntetni, de nem azzal, hogy mi az ellenzéken siessünk megszavazni a bankszabadalom javaslatot. (Mozgás jobbfelől.) Mert nemcsak a magyar ellenzékől függ az, hogy ez a törvényjavaslat mikor lesz törvényre, hanem az osztrák Reichsrathól is függ. Ki tudja, hogy az osztrák Reichsrath — nem tudom, micsoda okért késlelteti a megszavazást, talán a lengyel csatornak okából, vagy az olasz egyetem okáért, vagy a fogyasztott hus okáért. — Mi, a magyar ellenzék azonban nem vagyunk hajlandók legjobb meggyőződésünk ellen szavazni azért, hogy a helytelen időbeosztás folytán kellemetlen és abnormis állapotban van a bank és a valuta-ügy. Azért tehát, hogy e rendes és törvényes uton vessünk véget a rendellenes állapotnak és hogy eleget tegyünk a magyar önálló nemzeti érdekeknek, a következő javaslatot adom be pártom nevében: (Halljuk! Halljuk! a baloldalon. Olvassu.)

(Határozati javaslat.)

Mondja ki a képviselőház, hogy Magyarország közgazdasági boldogulását és fejlődését követelmenyei folytán szükség szerűen növekedő pénzügyi terhek fedezését csupán a közgazdasági önállóság alapján tartja lehetségesnek (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) és azért ennek megvalósítását tekintti a magyar közgazdasági politikában követendő vezérgondolatnak. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ebből kifolyólag a jegybank-ügy rendezésénél is az önálló magyar bank létesítését követeli. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Mint hogy pedig a kormány javaslata a közös jegybank alapján áll és mint hogy egyáltalában a kormánynak beállott politikája az, hogy a bankközösség fentartásáért, aminek következtében az önálló közgazdasági berendezkedés és különösen a bankügy önállóságának még csak előkészítését sem kezdeményezi; mint hogy továbbá a javaslat még azokat az előnyöket sem biztosítja a magyar közgazdaságnak, amelyek a közös bank rendszere mel-

lett is elérhetőek volnának, nevezetesen a kötelező készfizetéseknek közgazdaságilag és pénzügyileg teljesen előkészített tényleges felvételét is eljéti és az e téren szenvedett kudarcot részint értéktelen, részint aggályos természetű intézkedéssel iparkodik palástolni:

a Ház az Osztrák-Magyar Bank szabadalmanak meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot nem fogadja el, (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) hanem utasítja a kormányt, hogy az önálló magyar jegybank megvalósítását célzó javaslatokat terjesszen a Ház elé. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Holló Lajos: Kérjük a neveket! (Zaj.) Elnök csenget.

Justh Gyula: Kérjük a határozati javaslatot. (Zaj.)

Rudnyánszky György jegyző olvassa:

„Kossuth Ferenc, Benyovszki Sándor gróf, Apponyi Albert gróf, Somssich Thámér gróf, Sági Gyula, Ugron Gábor, Kovács Gyula, Hédervári Lehel, Novák János, Kelemen Béla, Kobek Kornél, Nádányi Gyula, Pozsgai Miklós, Hegyi Árpád, Ivánka Imre, Polónyi Géza, Kapotsfy Jenő, Palugyay Mór, Huszár Károly (sárvári), Szentiványi Árpád, Szali László, Bosnyák Géza, Szluha Bernát Béla, Herceg Sándor, Hock János, Fráter Loránd, Hammersberg László, Csermák Ernő, Faragó Antal, Vertán Etele, Csemez István, Török Kálmán, Szakács Andor, Kun Béla, Lévy Mihály, Eitner Zsigmond, Beck Lajos, Meskó László, Tüdös János, Földes Béla, Kelemen Samu, Batthyány Tivadar gróf, Zlinszki István, Lovász Márton, báró Mannsdorff Géza, Esterházy Miklós gróf, Sennyey Miklós báró, Sümei Vilmos, Paizs Gyula, Benyovszky Mór gróf, Thaly Ferenc, Benedek János, Jaczkó Pál, Urmánczy Nándor, Barta Ödön, Batthány Pál, gróf Bethlen István, Mádikovács János, Zelenyák János, Giesswein Sándor, Förster Aurél, Bakonyi Samu, Jármy István, Justh Gyula, (Éljenzés és taps a baloldalon.) Bottlik István, Szébeny Antal, Ráth Endre, Pap Zoltán, Justh János, Horváth József, Holló Lajos, Barcsay Andor, Ábrahám Dezső, Horváth Mihály, Bakó József, Szabó István, (zámolyi) Kovács Kálmán.

(Ováció Kossuthnak)

A baloldalon mindenki feláll, a képviselők oda tódulnak az első padhoz és az összes függetlenségi képviselők egyenként üdvözlöik Kossuthot. Legelsőnek Justh Gyula, utána a többiek mindkét függetlenségi pártból és a pártonkivüliek. Percekig tart a lelkes ováció, taps és éljenzés.

(Vége.)

A Z ER D Ő.

Irtá: ZEMPLÉNI ÁRPÁD.

E tölgyes erdőt össze lötték,
Itt ágyu döngött, puská szólt.
Gally s lomb takarta lenn a földet
S fönn a koronájok pusztá volt.

Itt hulltak el véres csatában
A végső honvéd-csapatok,
Mert mind honára esküdött föl,
Megadást egy sem fogadott.

Az erdő lombtalan, kopasz lett,
Az ország pusztá, néptelen.
Nők, lányok, aggok szántogattak
A sok vérszentelt harc-helyen.

A tölgyes erdő helyre nőtte
A leparazlolt lombokat.
Csak úgy zúg, mint hajdanta zúgott;
Nem változott meg. Vad maradt.

A nemzet is csak helyre nőtte;
Csapás nyomát itt nem leled.
De bukni kész ma is jogáért!
Nem változott meg. Nem feled.

— Aki nem törődik a saját jogaival, nem tiszteli a mások jogait sem.

— Csak a tudatlan az igazi szegény.

HIREK.

Az általános választójog és a kereskedők.

Bánffy Dezső báró Budapesten a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségében nagyszámú hallgatóság előtt előadást tartott az általános, titkos választói jog és a kereskedelem viszonyáról.

Bánffy abbó indult ki, hogy a konzervatív szervezkedéssel szemben, mely a munkásság választójogi mozgalmát akarja elenyésztetni, mindazoknak szervezkedniök kell, a kik a választójog reformját nem egy osztály, de az egész nemzet érdekei szerint akarják megvalósítani. A mostani cenzusos szavazati jog elsősorban a kereskedőkre kedvezőtlen, mert míg a gazdáknak hatvan százaléka választó, az iparral és kereskedelemmel foglalkozóknak csak harminckét százaléka. Így eshetik meg, hogy még oly városokban is, ahol a kereskedők és iparosok többségben vannak, nem választhatnak maguknak megfelelő képviselőt. A titkos szavazás csak azért szükséges, mert alig van társadalmi osztály, mely annyira függene a natoságoktól, mint a kereskedők. A kiskereskedők legfőbbjének trafikja, italmérési engedelmé, só-árusítási joga van, a nagyok pedig többnyire szintén üzleti viszonyban vannak az állammal s így a kormányhatalom befolyása elől alig zárhatnak el választások alkalmával. Az ország függetlenségének különben is első alapfeltétele a középosztály gazdasági és politikai függetlenítése. A nemzeti életnek és kultúrának új lendületet, belső és külső terjedést csak is az ipar és kereskedelem tudna biztosítani, s az ipari és kereskedelmi középosztály, mely a hivatalnokokhoz képest független existenciát nyújt. Ezért kell összefogni a választójog érdekében a kereskedőknek és iparosoknak a munkássággal, mely helyzetének javulását szintén csak az ipar és kereskedelem virágzásától várhatja. Az öntudatra ébredt, ez idő szerint jogokkal nem bíró, vagy csak korlátozott joggal fölrüházott elemek együttes működése és összetartása szükséges ahhoz, hogy az új, nyugati Magyarország kiépüljön s gazdag országban vagyonos és független állampolgárok élhessenek. Hogy ezt elérhessük ennek egyetlen biztos eszköze az általános, egyenlő és titkos választói jog.

Bánffy beszédét a hallgatóság zajos tetszéssel fogadta. A fölolvasás után társasvácsora volt.

— **Polgárok közgyűlése.** A székelyudvarhelyi polgári önképző és segélyező egyesület rendkívüli közgyűlése ma (vasárnap) délután 2 órakor az egyet nagytermében lesz. Ismételtén felhívjuk erre a tagok és érdeklődők figyelmét.

— **A polgári perrendtartás új törvényének életbe léptetése** e hó 15-én már megtörtént. A hivatalos lap keddi száma egész terjedelmében közli a törvényt.

— **Köztársasági párt Magyarországon.** Dr Nagy György volt székely országgyűlési képviselő február 7-én nősül Hatvanban. Azután Parisba megy. Kihallgatásra jelentkezik Fallières elnöknel és bejelenti neki, hogy megalakította Magyarországon is a köztársasági partot. „Tizezren vagyunk már republikánusok — mondotta Nagy György „A Nap”-éknél — és azt hiszem, elérkezett az ideje, hogy kibontsam a trikóort. Nem Budapesten lesz az alakulás, hanem Hódmezővásárhelyen. Fűtülünk a kormány jóváhagyására; az egyesületet egyszerűen bejelentem a polgármesternek. A politikával nem törődöm; vérző szívvel nézem az eseményeket, a kormány égbekiáltó honárulását. Ezentúl csak a republikánus pártnak élek...”

— **Csizmás hölgyek.** A nagy kalapok, dárdaszerű kalaptük utódai a most divatos szűk és rövid szoknyák — a női lábbeli divatra is átalakító hatással lesznek. A jelenlegi félmagas cipők, melyek már két évtized óta uralkodnak a divatot, helyet fognak engedni ismét a női csizmák divatjának. Természetesen a mai igényeknek megfelelő könnyű formában.

— **Városi közgyűlés** volt tegnap délután. A közgyűlés a késő esteli órában is folyt. Tudósítást jövő számunk hoz.

— **Himzés.** Fehér, színes és Japán himzést házakhoz, valamint menyasszonyi, bál ruhákat és bluzokat elvállal külföldi gyakorlattal bíró nő Székelyudvarhelyt, Attila-utca 3 sz. alatt. Izléses, pontos munka. Olcsó árak.

— **Polgári fillérestély.** A polgári önképző- és segélyező-egyesület rendes fillérestélyeit e hó 23-án (holnap, hétfőn) ismét megkezdte. Az estélyt Csépi Berta, Hermann Eliz, Fischer Ferenc és Bodrogi Balázs rendezik. Műsora: „Bál az utkaparónán”. Párjelenet. Előadják: Bartók Ágnes, Daróczy József, Énekel Kovács Erzsébet. A hajművész harmadik jelenetet személyesítik: Bodrogi Balázs, Nevelits István és Fazakas Mózes.

— **Szabad lyceum.** Mult vasárnap délután 167 hallgató jelenlétében a Hírnap elnöklése után, Dr. Barnás Imre orvos tartott igen érdekes és tanulságos előadást: „A fertőző vagy ragályos betegségekről.” Nagy figyelemmel hallgatott előadásában főképp a kolera, tifusz és tüdővész ragályozás útján való terjedését ismertette, s rámutatott az ezen betegségek terjedése elleni védekezés módzataira, s azon káros következményü mulasztásra, melyek a tudatlanság és ragályozás eseteinek el nem hiveséből származnak. A minden részében kiváló tanulságokat nyújtott felolvasás után Izsák István iparos ifju szavaltja közvetlenséggel Csengei Gusztávnak „A fogoly lengyel” című költeményét. Előadónak a hallgatóság köszönetét, a szavallónak dicséretét Gyerkes Mihály biz. jegyző fejezte ki, mely után a Szózatot énekelte el a nagy számú érdeklődő hallgatóság. Ma délután 2 órakor Burger Arthur főgim. tanár tart előadást a rendes helyen, a polgári kör nagytermében.

— **Vizsgálat a sepsiszentgyörgyi választás ügyében.** A Hegedüs Lóránt munkapárti képviselő sepsiszentgyörgyi mandátuma ellen benyújtott petíció ügyében kihirdette a Kuria határozatát Sebestyény Mihály tanácselnök. A Kuria elrendelte a biz. nyitást és a kérvényezők által felajánlott tanúk kihallgatását a következő öt abszolút érvénytelenségi esetre:

1. Igaz-e hogy a megválasztott képviselő id. Porzolt Károly szabómesternek ígéretet tett, hogy Károly nevű fiának előléptetését kieszközli és István nevű pénzügyigazgatósági díjnok fiát hivatalnoknak kinevezeti?
2. Igaz-e hogy ígéretet tett Fodor Aladár járásbírói irnoknak, hogy őt, ha rája adja szavazatát, segédtelekkönyvvezetővé nevezeti ki, fiait pedig katonai iskolába helyezteti el?
3. Igaz-e, hogy id. Demeter Ferenc cipésznek megígérte, hogy Sandor nevű fiát, akit elbocsátottak vissza helyezteti a járásbíróshoz?
4. Igaz-e, hogy ígéretet tett Dima József gyepmesternek, hogy javadalmazását a városnál megjavíttatja, ellenben, ha nem adja rá szavazatát, úgy ellától elmozdítottatja?
5. Igaz-e, hogy Szijjartó Samuel földmivesnek megígérte, hogy ha rája szavaz, honvédszolgálatot szerez neki?

A Kuria a vizsgálat megkezdésével a marosvásárhelyi királyi ítélőtáblát bizta meg.

— **Két község közös útja.** Az olyan ut, mely — habár arra egyes birtokokhoz való hozzáférhetés céljából is van szükség — két község területére terjed ki és valamely község egy más község határában levő területre mezei közös dűlőit céljaira kisajátítási jogot nem nyerhet — mezei közös dűlőnek nem tekinthető. (Keresk. min. 14.688-910. sz. hat.)

— **Hol van Székelyudvarhely?** Ugy tudjuk s talán nem csalódunk feltevésünkben, hogy Székelyudvarhely mai napig is Magyarországon van és Udvarhelymegye jelenlegi székhelye. Hajdanában székely anyaváros volt, a mely irányt adott a székelység fejlődésének. Nehány évvel ezelőtt még szinmagyar volt; csak nem régóta kezdődött meg a nemzetiségi invázió. Semmi kifogásunk ellen. Örülünk, ha nemzetiségi testvéreink felkeresnek s itt letelepedve, új otthon találnak. Azt azonban minden körülmények közt megkivánjuk, hogy aki köztünk akar élni, az alkalmazkodjék is hozzánk s ne válalkozzék itt: a székely anyavárosban nemzetiségi törekvések szolgálatára s ne igyekezzék meghamisítani a magyar közjogot. Ugyanis a következő feliratos naptár jutott kezünkbe: „Friedrich G. Looz Székelyudvarhely (Siebenbürgen) Eotvös-u. 3. szám. Fleisch, fette, Spech, Salami und Selch varan fabrik. Gegründet 1883.” Biz ez arculcsapása annak a székely-magyar közönségnek, a mely fentartja Friedrich Looz ur üzletét. A tiszta székely népnek ilyen naptárt osztogatni itt, a székelység metropolisában, igazán nagy merészség kell. Ezuttal csak tudomására hozzuk a közönségnek, azoknak, a kik még nem tudták volna, vagy a kik nem jutottak még ilyen naptár birtokába. Bizony, aki köztünk s a mi filléreinkből akar nemcsak megélni, de vagyont is szerezni, az tartsa tisztelben e város és vidékének közönségét s őrizkedjék a germánizálás hasonló módjától. Ezt nemcsak elvárjuk, de meg is követeljük — pénzünkért. (Beküldték.)

— **A helybeli róm. kath. fiúiskola** f. hó 8-án tartott gyermek estélyén az összes bevétel 627 K 19 f volt. Felül fizettek: Lema cher kapitány és özv. Spanilliné 5—5 K, Révffy kir. ügyész 4.40. gr. Mikes, Simó János, Tamás Balázs 3—3 K, Kovács János, id. Dézsi Antal, Matskássy Ignác, Szakács Károlyné, Zonda József 2—2 K, Janicsk József, Novák N. Trunca szemlést 1—1 K, Ferenczy Endre 60, Orbán Miklós 20 f. A szerzetes tanítók ezennel köszönetet mondanak a n. é közönség érdeklődéséért s azoknak szivességéért, kik bármiben hozzá járultak estélyünk sikeréhez. 627.19 koronával szemben 344.89 korona kiadás volt. Tiszta jövedelem 282.30 korona. Ebből 132.30 koronával 23 gyermeknek adtuk ruhát. Részletesen: 8 egész öltönyt, 6 nadrágot 5 kabátot, 3 pár cipőt, 1 pár csizmát. 50 koronát iskolai könyvtárunk gyarapítására fordítottunk, míg 100 koronát takarékbba helyeztünk s majd tavaszi ruhákra fordítottunk.

— **Eladó kettős létra** Egy jó erős, három méteres bolti létra eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

FIGYELEM!

"AIDA" VERGE és "BLUE STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
:- ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Míg a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz.

Szám: 443—1911. tkvi.

Hirdetmény.

Szekelyszenttamás község közös erdő és legelő illetményéről készült tkjegyzőkönyvre arányosítás követ kezében az 1869. évi 2579. sz. I. M. szabályrendeletre képest alakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886: XXIX t.-c. az 1889 évi XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t. c. cikk a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892: XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkálatok és a helyesbítési eljárás Székelyszenttamás községben 1911. évi február hó 20-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

I. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen nem találni észrevételeiket annál biztosabban adják elő, mert a régi telkkönyvek végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jó hizemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telejkvekben előforduló bejegyzésekre nevezve okdatolt előterjesztést kívannak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatti jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel:

3. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886: XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és J. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azoknál igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a belyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy

a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a belyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1911. jan. 16

Gyarmathy Ferenc, s. k.

kir. törvényszéki bír.

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár, kir. tszéki tkvvezető.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és borsógyereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókbán és palackokban. Kitéző sajattermés és vörös borok.

△ Minden embernek nélkülözhetetlen. △

ERLICH

„606”

Legközelebb megjelenik

Erlich és Hata

o sajátkezü munkája o

az általuk feltalált „606” gyógyszeről. Az eredeti kísérletek megörökített élethű képeivel. Írták: Dr. EHRLICH P. és Dr. HATA S. Magyarra fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Dr. MÁRSCHALKO TAMÁS kolozsvári egyet. tanár. Tudományos értéke mellett szenzációsan érdekes munka, melynek tartalmát minden kultur embernek ismernie kell. Bolti ára: füzve 6 K, diszkótsban 8 K. Az előfizetési összeg beküldése esetén bérmentve küldjük, utánvétes rendelés esetén a portót a rendelő fizeti. Megrendelhető: HEGEDŰS és SÁNDOR könyvkiadóhivatalától Debrecenben és Székelyudvarhelyen BETEGH PÁL könyv-, papir- és írószerkereskedésében.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-fele Hungári vendégfogadóban Székelyudvarhelyt, Kossth-u.22. sz. alatt kitéző etkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak mindenkor rendelkezésre. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavatel **Barkóczy Albert**, vendéglős.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a

Smith-Bros írógépe!

Kérjen prospektust

**FARAGÓ
TESTVÉREK**

.. kizárólagos elárusítóktól ..

Budapest, V., Nador-utca 17. sz.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi borsógyereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Bélyegzők

Megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállíttatnak **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. Füzése a legszigorúbb ellenőrzés mellett történik.

Camis és Stoch

Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

nyeremény-kötvényeinek legközelebbi huzása 1911. évi február hó 5-én főnyeremény **300000** kor.

feltétlen biztonságot nyújtó sorsjegy, melynek kiváló nyeresési esélye van, évenként 3-szor tekintélyes főnyereményekkel sorsolják, értéke folyton emelkedőben, úgy, hogy a legmegfelelőbb tőkebefektetésnek kinálkozik. *Napi árfolyamon, le-tétre és havi részletfizetésre*

legelőnyösebben kapható az

Agrár takarékpénztár r. t.-nál.

Köhögés

rekedség, hurut és nyálkás-ság, görcs és hőkhurut ellen ne vegyenek semmi egye-
::: bet, mint csakis a ::: :

KAISER-féle

mell-karamellákat

a „három fenyővel”

5900

közjegyzőileg hitelesített

bizonyítvány orvosok és

magánzókól a biztos ered-

mény igazolja.

Csomagban 20 és 40 f-ért. Doboz-

ban kapható 60 f-ért. Kapható

gyógyszertárak és drogeriákban,

vala-

mint **Zsetty János** gyógy-

szerésznél Homoród-

szt.-márton községben

REFORMÁTUS

DÍSZES

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTEK-

LAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

SZÉKELY-UDVARHELYT

Védjegy „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghüteseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

ÉLET KÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyenes gyógymód: tifusz, kolera, toroklob, rühl, vérhas, mindenféle himlő és vörheny, orbánc, bujakór, szá-márhurut, agy-, tüdő-, szív-, gyomor-, méh- és belgyulladás, vese-, máj-, lép-, hólyag bajok, skrófula köszvény, csuz, nyuvalya-törés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, verszegénység, vízkórság, szárazbetegség (tuberku'ózis), torok- vagy mandolagyulladás, gyomorkatarus, örülés stb. el-len. Irta: DERZSI JÓZSEF. Az E. M. K. E. — tekintélyes orvosok ajánla-tára — népkönyvtárai részére 100 példányt elfogadott. Ára .. 3 korona. Kapható: ..

Betegh Pál kiadónál Székelyudvar-helyt és valamennyi könyvkereskedésben.